

Memo

Aan : De leden van de raad
Van : Burgemeester en Wethouders
Datum : 28 oktober 2025
Onderwerp : Gemeentefonds–Septembercirculaire 2025

Algemeen

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaire van het Ministerie van BZK met informatie over de gemeentefondsuitkering. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenpost voor iedere gemeente. Op Prinsjesdag is de septembercirculaire 2025 verschenen als vertaling van de Miljoenennota van het rijk. Het demissionaire kabinet presenteerde een beleidsarme rijksbegroting.

De ontvangst van de septembercirculaire 2025 leidt tot een actualisatie van de raming van het gemeentefonds. De laatste cijfers over het gemeentefonds zijn gebaseerd op de meicirculaire 2025, ook de onlangs gepubliceerde tussenrapportage 2025 en programmabegroting 2026-2029.

Samenvattend kunnen we zeggen dat we met name voor 2025 er geld bij krijgen. Ook 2026 komt gunstig uit. Voor 2025 gaat het dan om de compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. Gemeenten ontvangen in totaal € 728 miljoen van het Rijk. Dit kunnen ze inzetten ter ondersteuning van de transformatie van de Jeugdhulp conform de afspraken in de Hervormingsagenda. Het gaat dan om het versterken van de sociale basis en stevige lokale teams. Verder stelt het kabinet eenmalig geld beschikbaar aan gemeenten voor de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezing op 29 oktober 2025. Ook wordt voor 2025 een voorschot uitbetaald op het btw-compensatiefonds.

Voor 2026 is de uitkering gemeentefonds iets hoger als gevolg van loon- en prijsbijstellingen. Voor het jaar 2027 en de latere jaren is het verschil ten opzichte van de meicirculaire 2025 per saldo gering.

Uitkomsten

De uitkomsten van de septembercirculaire laten voor de jaren 2025 en 2026 een positief verschil zien ten opzichte van de uitkomsten op basis van de meicirculaire 2025. Daar staat tegenover dat voor 2026 de ontvangst van een specifieke rijksuitkering voor het klimaat- en milieubeleid vervalt.

In onderstaande overzicht worden de verschillen per jaar weergegeven.

Omschrijving (bedragen x 1.000)	plus = voordeel	2025	2026	2027	2028	2029
Mei-circulaire 2025:						
Opgenomen in tussenrapportage 2025 en begroting 2026-2029		94.600	95.900	94.200	91.100	91.200
September-circulaire 2025:						
Actualisatie op basis van Miljoenennota van het rijk		96.600	97.400	94.300	91.100	91.100
Vershil septembercirculaire 2025 versus meicirculaire 2025		2.000	1.500	100	0	-100
Verwachte uitgaven die nog niet zijn opgenomen in begroting		0	-500	-50	-50	-50
Vervallen Specifieke Uitkeringen			-780	-30	-30	-30
Verwacht netto effect op begrotingsresultaat		2.000	220	20	-80	-180

Toelichting op verschil september- versus meicirculaire 2025

De bijstelling 2025 betreft vooral de compensatie van het incidentele tekort over 2023 en 2024 (€ 1,7 miljoen) in de jeugdzorg. Let op: daar tegenover staan wellicht nog uitgaven voor versterking van de inzet. Onderzoek moet dat nog uitwijzen. Voor de organisatie van de Tweede Kamerverkiezing ontvangen we € 120.000. In de tussenrapportage 2025 hebben we daarvoor al € 93.000 aan extra kosten meegenomen. Het voorschot op het btw-compensatiefonds bedraagt € 875.000 voor Meppel, in de begroting hebben we met € 600.000 al rekening gehouden. Een gunstig verschil van € 275.000.

Voor 2026 betreft de verhoging met name de overheveling van de specifieke uitkering voor klimaat- en energiebeleid naar het gemeentefonds (€ 1,2 miljoen). De geraamde specifieke uitkering van € 750.000 vervalt daarmee. De hogere bijdrage willen we inzetten voor onze duurzaamheidsdoelstellingen. De middelen voor klimaat- en energiebeleid zijn ook beschikbaar voor de periode 2027-2030, maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald. De omzetting is gebaseerd op de afspraak uit het regeerakkoord om een aantal specifieke uitkeringen over te hevelen naar het gemeentefonds. Ook een kleinere specifieke uitkering voor dienstverlening is omgezet (€ 30.000). De verwachte uitgaven betreffen naast uitgaven voor duurzaamheidsdoelstellingen ook kosten als gevolg van de inwerkingtreding van nieuwe wetten zoals de Participatiewet in Balans en de Wet integrale suïcidepreventie.

Conclusie

Voor 2025 stijgt het positieve resultaat zoals weergegeven in de financiële tussenrapportage met € 2 miljoen. Het eerst jaar van de programmabegroting 2026-2029 sluiten we af met € 2,6 miljoen voordeel. Na deze septembercirculaire 2025 komen we uit op een positief resultaat van € 2,8 miljoen voor 2026. Voor de jaren 2027-2029 blijven de gepresenteerde financiële uitkomsten uit de programmabegroting nagenoeg staan. Dit is ook afhankelijk van de realisatie van de in de programmabegroting 2026-2029 opgenomen taakstellingen binnen 'Kiezen voor de Toekomst'.